

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

## **Ontheffing Wet natuurbescherming** **Art. 3.10, lid 1**

Ontwikkeling bedrijventerrein Zevenellen te  
Buggenum

Zaaknummer: **2018-207531**

Kenmerk: 2019/32355

Datum besluit: 25 april 2019

Verzonden: 29 april 2019

# 1 Besluit

Gedeputeerde Staten hebben op 11 december 2018 een aanvraag om ontheffing als bedoeld artikel 3.10 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van OML Zevenellen B.V. voor het omvormen van grasland naar bedrijventerrein. Het betreft de locatie: Roermondseweg ong., 6081 NT te Haelen.

De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2018-207531.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op 3.10 Wnb, en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan aanvrager ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van de omvorming van grasland naar een bedrijventerrein.
2. dat ontheffing wordt verleend van de volgende handelingen:
  - het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaats of rustplaats van de das, artikel 3.10, lid 1, Wnb.
3. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn;
4. dat de ontheffing wordt verleend voor de periode 1 april 2019 tot 31 maart 2024;
5. dat de voorschriften aangaande mitigerende en compenserende maatregelen van kracht blijven na afloop van onder 4 genoemde periode;
6. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 11 december 2018 deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg  
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts  
clustermanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving, team Vergunningen

### **1.1 Afschriften**

Dit besluit is verzonden aan:

- OML Zevenellen BV  
Postbus 93  
6040 AB te Roermond

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- XXXX  
Kasteel Daelenbroeckstraat 60  
6043 XR te Roermond
- Gemeente Leudal  
Postbus 3008  
6093 ZG Heythuysen

### **1.2 Rechtsbescherming**

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar [www.limburg.nl](http://www.limburg.nl).

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar [www.rechtspraak.nl](http://www.rechtspraak.nl).

### **1.3 Inwerkingtreding**

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager.

Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

## 2 Voorschriften

### 2.1 Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de onder hoofdstuk 1 genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. De ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffing geldt voor het plangebied bedrijventerrein Zevenellen, gelegen aan Roermondseweg ong., 6081 NT te Haelen in de gemeente Roermond, zoals is weergegeven op pagina 4 (figuur 1) van het bij de aanvraag gevoegde rapport van 5 december 2018, kenmerk R 201830-A.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek aan een toezichthouder van de provincie Limburg ter inzage worden gegeven.
6. De ontheffinghouder stelt ten minste vijf werkdagen voorafgaande aan de aanvang van het project het bevoegd gezag op de hoogte van de data en tijdstippen waarop werkzaamheden worden gestart. Deze melding kunt u per post versturen naar Postbus 5700, 6202 MA Maastricht of via de Berichtenbox voor bedrijven, onder vermelding van het zaaknummer.

### 2.2 Specifieke (soort)voorschriften

7. Met in achtneming van onderstaande voorschriften, dienen de maatregelen uitgevoerd te worden zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport van 5 december 2018, kenmerk R 201830-A. Dit rapport maakt als bijlage onderdeel uit van dit besluit.
8. De ontheffinghouder stelt ten minste één week voorafgaande aan de aanvang van de mitigerende en/of compenserende maatregelen, het bevoegd gezag op de hoogte van de data en tijdstippen waarop de mitigerende en/of compenserende maatregelen worden uitgevoerd en afgerond. Deze melding kunt u per post versturen naar Postbus 5700, 6202 MA Maastricht of via de Berichtenbox voor bedrijven, onder vermelding van het zaaknummer.
9. Indien de dassenburcht wordt bewoond, dient deze te worden ontzien en mogen geen verstorende werkzaamheden worden uitgevoerd totdat de dassen de burcht hebben verlaten. Hiervoor dient een controle plaats te vinden voorafgaand aan de start van de werkzaamheden.
10. Het voor de das voorgestelde compensatiegebied dient voltooid en functioneel te zijn vóórdat de geplande ingrepen de huidige habitat aantasten. De dassenmigratiezones dienen te allen tijden te worden gevrijwaard van iedere vorm van beschadiging of aantasting.
11. De werkzaamheden binnen een straal van 50 meter rond de burcht dienen plaats te vinden buiten de meest kwetsbare periode van de das, zijnde buiten de periode tussen half november en half juni. De aanvang en het einde van de geschikte periode voor het uitvoeren van verstorende werkzaamheden dient te worden bepaald door een ter zake kundige op het gebied van de das.

12. Er mag alleen overdag worden gewerkt, dus niet tijdens de schemering of 's nachts, wanneer de dassen actief zijn.
13. Er dienen 4 faunapassages (dassentunnels) met een doorsnede van 40 tot 50 cm aangelegd te worden. Twee van deze passages zijn in 2012 reeds aangelegd. Een en ander dient te worden uitgevoerd als weergegeven in figuur 6 op bladzijde 17 van het bij de aanvraag gevoegde rapport met kenmerk R201830-A.
14. Het foerageergebied voor dassen dient toegankelijk te worden gemaakt/gehouden door het aanpassen van de rasters. Er dient een dassen kerend raster aangelegd te worden zoals opgenomen in figuur 6 op bladzijde 17 van het bij de aanvraag gevoegde rapport met kenmerk R201830-A.
15. Er dienen verbindingzones aangelegd te worden tussen de geschikte leefgebieden. Dit kan door middel van het aanleggen van nieuw bos, grotere bosjes en heggen. De definitieve inrichting dient te worden bepaald onder begeleiding van een ter zake kundige op het gebied van dassen.
16. Binnen 4 maanden na de afgifte van de ontheffing dient er voor het terrein een concreet inrichtingsplan -ter goedkeuring- worden overgelegd. Dit dient te worden opgesteld door een aantoonbaar en gediplomeerd deskundige op het gebied van de das;
17. Verlichting in de richting van het dassenleefgebied is niet toegestaan.
18. Het groenbeheer dient geoptimaliseerd te worden op de ontwikkeling van mantelzones. Het beheer van de grazige (berm)vegetaties wordt gericht op meerjarige kruidenrijke zoom- en graslandvegetaties. De vegetaties dienen gefaseerd te worden gemaaid.
19. Er dient een nieuwe kunstburcht te worden aangelegd (zie figuur 6 van het bij de aanvraag gevoegde rapport met kenmerk R201830-A). Op de voorgestelde locatie wordt over een lengte van 30 meter en een breedte van 5 meter een laag grond van maximaal 1,5 m dikte aangebracht met een aanzet voor een burcht in de vorm van rioolbuizen van 40 cm doorsnede.
20. Waar kleine landschapselementen doorsneden worden, dienen deze door aanleg en ontwikkeling van zoomvegetaties weer aaneengesloten te worden. Men dient de zoomvegetaties zo in te richten en te herstellen dat de overgang van graslanden en akkers naar bos en houtopstanden geleidelijk zijn. Tevens dienen zoomvegetaties ontwikkeld te worden in houtsingels en bomenrijen.
21. De ecologische effectiviteit van de getroffen maatregelen dienen, aansluitend op de oplevering van de voorzieningen, gedurende minimaal 5 jaar te worden gemonitord door een aantoonbaar en gediplomeerd ecologisch bureau. Dit aansluitend op de oplevering van de voorzieningen. De resultaten van deze monitoring dienen jaarlijks te worden gerapporteerd aan de provincie Limburg

### **2.3 Overige voorschriften**

22. De werkzaamheden, conform bovengenoemde voorschriften, dienen te worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Onder een deskundige wordt verstaan:
  - a. een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau;
  - b. of een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;

- c. of een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- d. of een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau;
- e. of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij een Nederlandse beschermingsorganisatie;
- f. of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.

23. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal 8 weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend te worden.

## 3 Procedure

### 3.1 Aanvraag

Op 11 december 2018, heeft OML Zevenellen BV een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handelingen:

- het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaats of rustplaats van de Das, artikel 3.10, lid 1, Wnb.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing en module soortenbescherming;
- Rapport van 5 december 2018, kenmerk R 201830-A.

### 3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en artikel 3.10 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

### 3.3 Voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in titel 4.1 van de Awb. Op een aanvraag om ontheffing wordt op grond van artikel 5.1, lid 1, Wnb in beginsel binnen dertien weken na de datum van ontvangst beslist. Ingevolge artikel 5.1, lid 2, Wnb is de beslistermijn met zeven weken verlengd.

Van het besluit wordt mededeling gedaan via de internetsite van de provincie Limburg, [www.limburg.nl/bekendmakingen](http://www.limburg.nl/bekendmakingen).

## 4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd ('Vogelrichtlijnsoorten') in paragraaf 3.1, alsmede voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten ('Habitatrichtlijnsoorten') in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten ('andere soorten'). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden. De voorliggende aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor 'andere soorten' (§ 3.3).

### 4.1 Beschermingsregime 'andere soorten' § 3.3

Op 8 maart 2018, hebben wij ontvangen van het Rijksvastgoedbedrijf een aanvraag om ontheffing van de in artikel 3.10, lid 1 opgenomen verboden om het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaats of rustplaats van de Das, artikel 3.10, lid 1, Wnb.

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepaling kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.10, lid 2 en artikel 3.8, lid 5, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikelen genoemde belangen;
- de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort de saneringen worden uitgevoerd tot vijf meter uit de pijpen van de bijburcht en belopen vluchtpijpen en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.3.

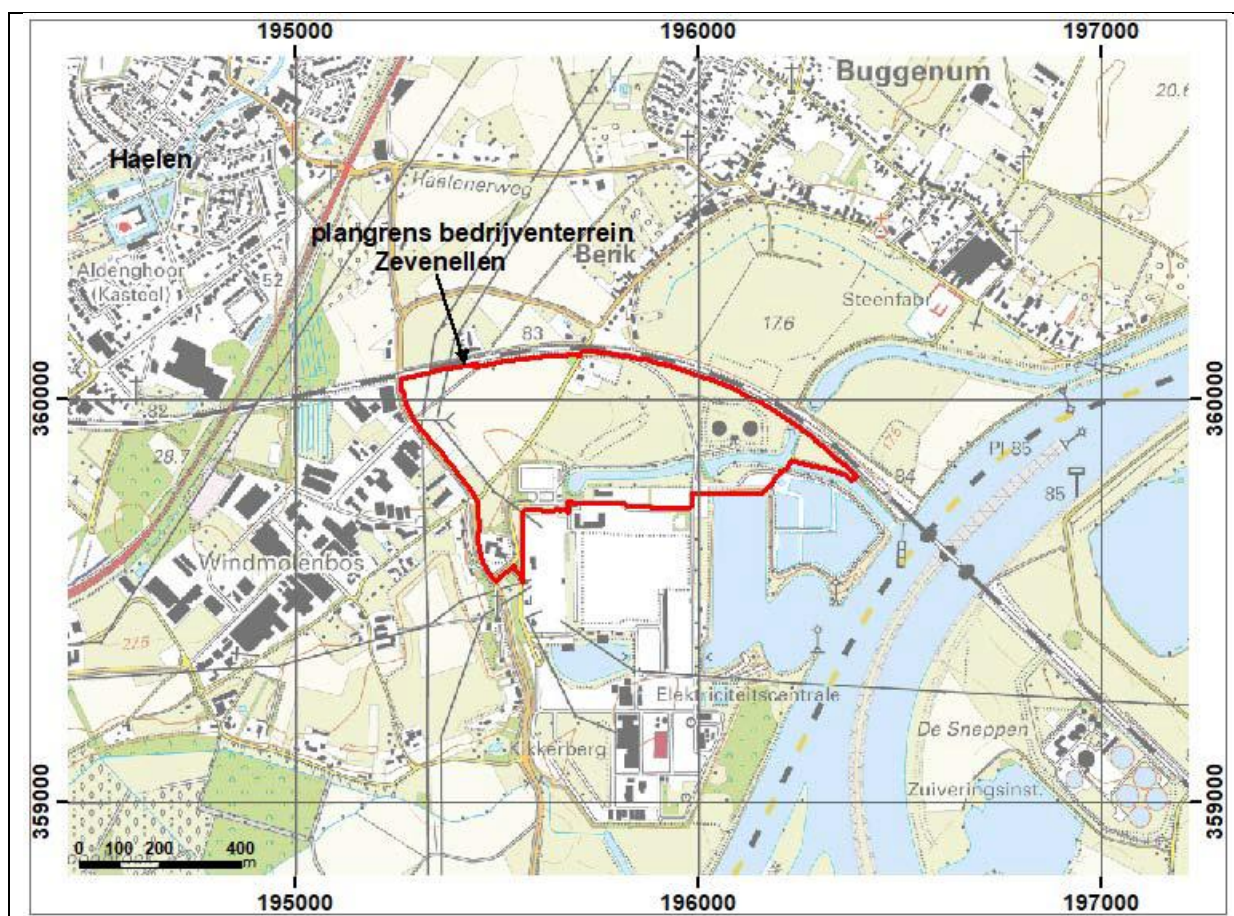


#### 4.2 Omschrijving aanvraag

Gedeputeerde Staten hebben op 11 december 2018 een aanvraag om ontheffing als bedoeld artikel 3.10 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van OML Zevenellen B.V. voor het omvormen van grasland naar bedrijventerrein. Het betreft de locatie: Roermondseweg ong., 6081 NT te Haelen.

OML Zevenellen BV is voornemens het oude Maascentralecomplex te Buggenum om te vormen tot bedrijventerrein. Delen van dit plangebied bestaan uit grasland, terwijl er in het westelijk deel nog akkerbouw voorkomt. Het terrein bevat meerdere dassenburchten, die in de afgelopen jaren wisselend actief zijn. Er is op 29 maart 2012 door Dienst Regelingen (destijds onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie) een ontheffing toegekend voor het beschadigen, vernielen of verstoren van deze burchten (nr. FF/75C/2011/0330). De geldigheidstermijn van deze ontheffing liep af op 31 oktober 2016. Er is in 2016 opnieuw een aanvraag ingediend (nr. FF/75C/2016/0306), maar deze aanvraag is ingetrokken, aangezien het Ministerie (RVO) geen ontheffing kon toekennen in verband met het ontbreken van een concrete planning van de voorgenomen activiteiten. Inmiddels ligt er een concreet initiatief om op een deel van het terrein een mestbewerkingsinstallatie te bouwen en er is een conceptverkavelingsplan opgesteld. Omdat er dit jaar een bewoonde dassenburcht op het terrein aanwezig was, wordt middels de onderhavige aanvraag thans een nieuwe ontheffing aangevraagd.

Onderstaande figuur geeft de begrenzing van het plangebied weer:



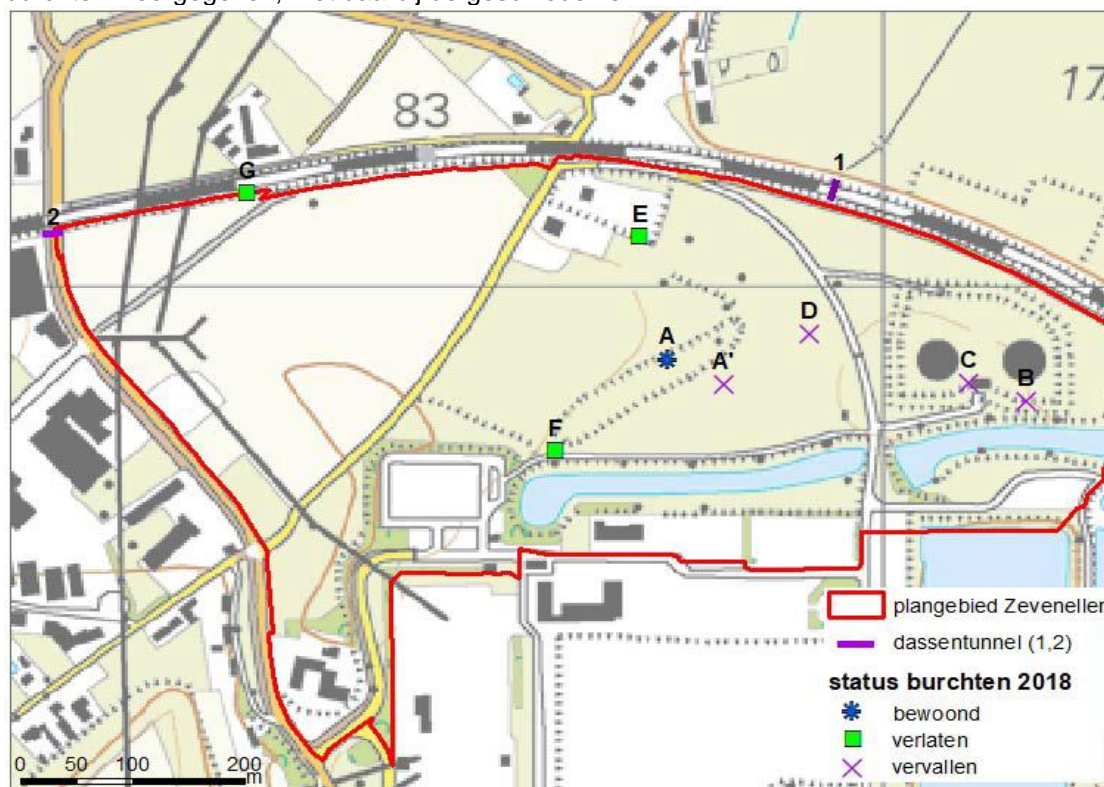
Figuur 1: Het plangebied

Vanaf 2013 wordt het plangebied Zevenellen regelmatig bezocht in het kader van de monitoring van het voorkomen van de das. In 2013 zijn 5 rondes uitgevoerd, in 2014 15 rondes en in 2015 13 rondes, in 2016 11 rondes en in 2017 12 rondes, steeds gelijkmatig verdeeld over het jaar. Tijdens deze rondes is het gehele gebied lopend doorkruist, waarbij met name langs lijnvormige elementen (steilranden, bosranden en greppels) gelopen is, structuren die ook doorgaans door dassen worden benut voor migratie en het graven van burchten. De burchten zijn geïnspecteerd op het voorkomen van verse graafactiviteiten, nestmateriaal, prenten, haren en voorkomen van mestputjes in de omgeving. Verder is in 2017 een aanvullende quickscan flora en fauna uitgevoerd, waarbij ook het voorkomen van andere beschermde soorten is nagegaan.

Uit de monitoring blijkt dat de das soms een van de oude burchten in gebruik neemt. In het vroege voorjaar worden ieder jaar wel enkele mestputjes aangetroffen die de das gebruikt om z'n territorium af te bakenen. Deze mestputjes zijn enkele weken in gebruik en dan verdwijnen ze weer. Ook het gebruik van de burchten is steeds van tijdelijke aard geweest, maximaal drie maanden. Zo is in 2018 de oude hoofdburcht, langs de voormalige houtwal, in gebruik geweest door een dassenpaar, waarbij ook jongen zijn groot gebracht. De dassen hebben echter de burcht in de loop van het voorjaar weer verlaten. Er is in de afgelopen jaren steeds maar een burcht tegelijkertijd in gebruik geweest, maar wel zijn in totaal vier verschillende burchten tijdelijk bewoond geweest, namelijk burchten A, C, E en F, zie onderstaande figuur. Burcht A (de oude hoofdburcht) is tweemaal bewoond geweest met een onderbreking van twee jaar.

#### Verblijfplaatsen

Ten aanzien van de das zijn vaste rust- en verblijfplaatsen binnen het projectgebied aanwezig. Op onderstaande figuur 2 zijn de locaties van de burchten aangegeven en in tabel 1 is de status van de burchten weergegeven, met daarbij de geschiedenis.



Figuur 2: Locaties dassenburchten op terrein Zevenellen

Tabel 1: Status dassenburchten Zevenellen en kunstburcht Groeneweg

Toelichting:

- Nr = nummer burcht, zie figuur 2
- KB = kunstburcht Groeneweg (zie voor locatie figuren 3 en 6)
- Rp = rapportnummer (zie hoofdstuk 5)
- p = pijp/ingang

Nr	Status 2010-2011	Status 2012	Status 2013-2017	Status 2018
A	belopen hoofdburcht	niet duidelijk belopen; 6 p	In 2016 dassensporen	bewoond*)
A'	n.v.t.	vers gegraven; 3 p	vervallen	vervallen
B	matig belopen bijburcht	verlaten; 1 p	verlaten	verlaten
C	matig belopen bijburcht	verse graafsporen; 4 p; das op wildcamera	In 2017 1 p af en toe belopen	vervallen
D	matig belopen vluchtburcht	niet duidelijk belopen; 2 p	vervallen	vervallen
E	matig belopen bijburcht	2 grote hopen; das op wildcamera	maart 2017 1 p belopen	verlaten
F	belopen vluchtburcht	verlaten; 1 p	oktober 2017 1 p belopen	verlaten
G	verlaten	verlaten	verlaten	verlaten
KB	n.v.t.	n.v.t.	dassensporen 2013; bewoond in 2014-2017	bewoond
Rp	00576-B	3190016-B	IA130023A; IA140015-A; IA150006-A; CA160012.01; R201702-A	n.v.t.
*) zie hierna en bijlage 1				

Aan het einde van de winter (2017-2018) is burcht A bewoond geraakt. In 2016 waren er al aanwijzingen voor ingebruikname door de das (zie het betreffende monitoringsrapport) en daarom is de burcht toen uitgerasterd. Het raster is voorzien van een terugslagklep ten behoeve van passage (van binnen naar buiten) door de das, terwijl er ook een poort is aangebracht. Terwijl de burcht eind januari 2018 onbewoond was, bleek deze begin maart 2018 in gebruik genomen te zijn.



## Toelichting op voornemen

Het projectgebied maakt deel uit van het plangebied voor bedrijventerrein Zevenellen. Onderstaande figuur geeft het conceptverkavelingsplan (en tevens het eindbeeld van het projectgebied) weer.



*Figuur 3 eindbeeld projectgebied*

Het projectgebied is thans nog overwegend in agrarisch gebruik (vergelijk foto 1). De bouw kavels zullen fasegewijs bouwrijp worden gemaakt. De benodigde infrastructuur qua kabels en leidingen met de ontsluitingswegen zal al vrij snel worden aangelegd (zie onder). De mestbewerkingsinstallatie wordt gerealiseerd op de middelste bouw kavel. Dit betekent dat het leefgebied (van de das) ter plaatse, inclusief burchten A, E en F [ (zie figuur 3), op korte termijn, waarschijnlijk binnen een jaar vrijwel geheel zal komen te vervallen.

De toekomstige inrichting is onderstaand weergegeven:



Ten aanzien van de werkwijze wordt gekozen voor een zodanige oplossing dat het kwetsbare seizoen van de das (tussen half november en half juni) ontzien wordt, wanneer in de buurt van (bewoonde) burchten werkzaamheden moeten worden uitgevoerd, met name graafwerkzaamheden. Er vindt monitoring plaats tot het moment van bouwrijp maken van het gebied, waardoor het (weer tijdelijk) bewoond raken van oude burchtlocaties snel inzichtelijk is en tijdig kan worden ingegrepen om vestiging en daardoor noodzakelijke verplaatsing te voorkomen. Daarmee wordt voor wat betreft de werkwijze gekozen voor het meest dasvriendelijke alternatief.

#### Planning

Zoals bij de werkwijze is opgemerkt, wordt bij de planning van werkzaamheden rekening gehouden met het kwetsbare seizoen van de das. In principe worden er geen verstorende werkzaamheden binnen het burchtgebied uitgevoerd wanneer deze bewoond is. Dit laatste wordt aan de hand van monitoring vastgesteld.

De korte termijn effecten betreffen het verstoren en vernietigen van een kraamburcht van de das, alsmede het wegnemen en verstoren van het leefgebied van de das. In het kader van de ontheffingsaanvraag in 2011 is in het onderbouwende projectplan (nr. 00572-B) gedetailleerd aangegeven hoeveel dassenleefgebied door het omvormen tot bedrijventerrein zal komen te vervallen. Het totale verlies zal 24,1 ha bedragen. Gelet op de aard en omvang van de ingreep, is sprake van een significant negatief effect op de instandhouding van de das ter plaatse. Daarom wordt voorzien in mitigatie en compensatie (zie hoofdstuk 4).

Op de lange termijn is sprake van een andere inrichting van het terrein Zevenellen, waarbij er voor de das niet meer voldoende foerageergebied overblijft. Tenzij er in de directe omgeving geschikte foerageergronden toegankelijk worden gemaakt, zal de das niet kunnen overleven, al kunnen enkele burchtgebieden (in de periferie) grotendeels in tact worden gelaten.

Er is daarom voorzien in compensatie van het verlies door het toegankelijk maken van foerageergronden elders, en de aanleg van een kunstburcht.

### 4.3 De Das

#### 4.3.1 Andere bevredigende oplossing

Ten aanzien van de locatie van het geplande bedrijventerrein zijn geen alternatieven onderzocht, aangezien deze niet voorhanden zijn. De uitbreiding kan alleen plaatsvinden binnen de bestaande bestemming 'bedrijventerrein' van het vigerende bestemmingsplan. Een economisch haalbaar alternatief, waarbij de burchten worden gespaard, is evenmin voorhanden.

De hoofdburcht ligt zodanig gesitueerd, dat ook bij behoud van de locatie als zodanig, deze volledig ingesloten zal raken door gebouwen en wegen op het geplande bedrijventerrein. Dit is geen realistisch alternatief, niet alleen in economisch opzicht, maar ook voor de das levert dit geen levensvatbare situatie op. De voorgestelde zonering met in de periferie een brede groenstrook en daarin de nieuwe burchtlocatie geïncorporeerd, kan qua inrichting beschouwd worden als het meest milieuvriendelijke alternatief. De bedrijfsfuncties worden daarbij duidelijk gescheiden van het dassenleefgebied en, gegeven de uit te geven oppervlakte voor bedrijfskavels, blijft er zodoende een voldoende robuuste groenstructuur over waarin de das zich zonder verstoring door mensen kan ophouden.

#### 4.3.2 Belang

Op het aanvraagformulier is aangegeven dat de ontheffing is aangevraagd op basis van de volgende belangen:

- "in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten";
- "in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied";

#### 4.3.3 Staat van instandhouding

Het verlies van leefgebied en in het bijzonder woongebied voor de das hebben een ongunstig effect op de staat van instandhouding van de das ter plaatse. In hoofdstuk 2 is aangegeven dat er in de omgeving van het projectgebied ook dassenleefgebied is en dat zich ten noorden van Buggenum een nieuwe populatie vormt in een voorheen 'wit' gebied, mede dankzij de kunstburcht die daar is aangelegd in het kader van de eerste ontheffingsaanvraag. Voor de populatie op meer regionale schaal is er een gering negatief effect, mede gelet op de toenemende 'interesse' van dassen in het terrein, mogelijk vanwege het geleidelijk opgevuld raken van territoria in de onderhavige regio. Voor zover bekend zijn er geen burchten aan de zuidkant van Buggenum, terwijl hier een groot geschikt foerageergebied ligt in de uiterwaarden, die grotendeels uit graslanden bestaan. Dassen die thans op het terrein Zevenellen leven, hebben hier in principe voldoende foerageergronden, zodat de lokale populatie op Zevenellen zich kan handhaven, ook bij verlies van het onderhavige projectgebied als foerageergrond.

Het terrein Zevenellen is de afgelopen jaren, sinds 2012, nooit intensief, dat wil zeggen jaarrond, in gebruik geweest door de das, zoals blijkt uit de monitoring. Weliswaar is van tijd tot tijd van bewoning van de oude burchten sprake geweest, maar dit was steeds maar van korte duur (zie boven). Waarschijnlijk heeft het ontbreken van geschikt foerageergebruik hiermee te maken. Het overgrote deel van de gronden is vervuild met vliegassen en van een gezonde, voor regulier (incidenteel door schapen begraasd) grasland kenmerkende regenwormenpopulatie, kan dan ook geen sprake zijn. Qua oppervlakte verdwijnt er door het voornemen weliswaar een aanzienlijke oppervlakte leefgebied van de das, maar dit is kwalitatief gezien laagwaardig. Wel biedt het gebied vanwege de steilranden, de algehele rust en de dekking door ruigtevegetatie, geschikte vestigingsmogelijkheden. In 2012 is door het aanleggen van een tunnel onder het spoor door een groot, hoogwaardig foerageergebied beschikbaar gekomen voor de das, waarmee in feite de benodigde compensatie is gerealiseerd. Indertijd is dit argument door RVO overgenomen, zie 'Overwegingen' bij de Ontheffing nr. FF/75C/2011/0330 d.d. 29-03-2012: *"De beoogde dassentunnel en groenstrook aan de noord(west)zijde van het plangebied alsmede de beoogde tunnel onder het spoor zorgt voor veiligere dispersiemogelijkheden en ontsluiting van kwalitatief hoogwaardig foerageergebied en (in combinatie met de te realiseren kunstburcht) zodoende ook in de toekomst voor vestiging- en foerageermogelijkheden voor de das. Door er zorg voor te dragen dat het oorspronkelijke leefgebied van de dassen met name noordwaarts verlegd wordt is de das een duurzaam alternatief geboden. Al met al is het inrichtingsplan voor de das van voldoende kwaliteit"* (pag. 6).

Met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, wordt dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de andere soort in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

#### **4.4 Conclusie**

##### **4.4.1 Das – Artikel 3.10, lid 1, sub b, Wnb**

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van 'andere soorten' biedt ten aanzien van de das voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepaling als opgenomen in artikel 3.10.

##### **4.4.2 Ten overvloede**

Het is mogelijk dat in het projectgebied andere, dan uit onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1 en/of paragraaf 3.2 Wnb en/of paragraaf 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

##### **4.4.3 Zorgplicht**

Onverminderd de vrijstellingen, gedragscodes en ontheffingen dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in acht te worden genomen. Dat houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.